K. K. STATTHALTEIWALTSCHAFT MARBURG
Eingelangt am 16 DEZ 1915
mit — Beilagen

50. stevilka. Maribor, dne 16. decembra 1915. XLIX. tečaj.

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge inozemske dežele 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se dopošlje do odpovedi. — Odje „Katoliškega tiskovnega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta štev. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 18 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglase primerno popust. V oddelku „Male oznanila" stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka petitvrsta 24 vin., izjave in Poslano 30 vin. — Inserati se sprejemajo do tedna zjutraj. — Nezapečatene reklamacije so poštnine prote.

Srbije ni več.

Agitirajte za list!

Bliža se novo leto, čas, da se obnovi naročnina na „Slov. Gospodar". Čeke in pouk, kako se čeki rabijo, smo že priložili. Ni nam treba dokazavati, da se je naš list slovenskemu ljudstvu priljubil. Saj nam to dovolj zgovorno spričuje **število njegovih naročnikov**, ki znaša, odštevši vse naročnike na up, **nad 23.000**.

Posebna ozka in prisrčna vez se je zvezala med nami in našimi slovenskimi junaki na bojiščih. Veliki listi drugih narodov imajo svoje učene poročevalce na bojiščih, ki daleč za fronto z ljubeznjivim posredovanjem armadnega vodstva dobivajo poročila s fronte. Naš list dobiva poročila o dogodkih na bojiščih naravnost s fronte. **Pišejo jih naši mladeniči in možje iz strelskih jarkov.** Zato pa tudi glede zanimivosti nič ne zastajajo, ampak večinoma presegajo poročila poročevalcev velikih listov. Naši oboroženi mladeniči in možje govorijo po našem listu naravnost s fronte slovenskemu ljudstvu. In slovensko ljudstvo jih z občudovanjem posluša, njih poročila so mu najljubša. Čast in hvala našim mladeničem in možem!

Naš list si piše naše slovensko ljudstvo samo! Naše delo obstoji le v tem, da njega spise razvrstimo in natisnemo. Zato pa je tudi dolžnost slovenskega ljudstva, skrbeti, da njegov list ne nazaduje, ampak napreduje. Tudi letos je treba napredovati, kljub že visokemu številu naročnikov. **Mnogo hiš je še, kjer ni našega lista. Prijatelji, poskrbite, da bo zahajal naš list v sleherno slovensko hišo!**

A tudi vojakov na bojiščih in v zaledju ne pozabimo! Ti naravnost koprnijo, da dobijo poročila iz svoje ljube domovine. Ne moremo jim napraviti večjega veselja, nego da jim kot božično oziroma novoletno darilo naročimo „Slov. Gospodarja".

Idi in stori tako!

„Slov. Gospodar" stane celoletno 4 K, polletno 2 K, četrtletno 1 K.

Kmečki glasovi.

Iz Slov. goric se nam piše:

Prav iz srca mi je pisan uvodni članek v zadnji številki. Zares, nakupuje in nakupiči se grozna množina vsakovrstnega žita in drugih pridelkov. Ne vem pa, je-li skrb za dragoceno blago povsod in vselej tudi v pravih rokah. Bojim se in zelo se bojim, da marsikateri komisijonar vojnožitnega urada ne bo pravilno ravnal z žitom, in blago, ki še ni dovolj suho, bo splesnilo. Nisem prerok in nočem biti prerok, pa resno se bojim, da kljub tem množinam raznega žita, še mogoče nastane lakota prihodnje leto.

Pred očmi mi je slučaj v Gradcu. Pripravili so velikanske množine zmrznjenega govejega mesa in pustili, da je dobra polovica segnila — in to v času, ko ljudstvo zdihuje pod težo neznosnih cen za meso. — 35.000 kil mesa, kolika škoda! Da se le isto ne bi zgodilo z velikanskimi zalogami pšenice, koruze in fižola! Ako pogine nakopičeno žito v mestih, kmet nima ničesar več za oddati, ker je moral oddati vse odvišno žito — **in posledica bi bila pomanjkanje v celi deželi!** Naj torej pristojna oblast resno za to skrbi, da se bo žito skrbno premešalo in osušilo, da se bo enako skrbno postopalo tudi pri moki. Vem za slučaj v Ptuju, da se je nekemu peku velika množina moke pokvarila, ker je ni premešaval. Vem tudi iz svoje skušnje, da ni vse žito dovolj suho. Sem sam moral žitnemu zavodu oddati v določenem roku novo pšenico, ki pa ni bila še dovolj suha. In kakor jaz, tako je moral storiti še marsikateri posestnik, da se zogne kazni, ki se mu zapreti, ako ne odda svojega blaga v določenem roku. Naj govorijo v tem oziru naši poslanci odločno besedo na višjem mestu. Oni poznajo kmečke razmere in kmečke pridelke, da lahko poučijo gospode pri zelenih mizah. Zlasti pa naj opozarjajo na to, da kmet letos radi vlažnega vremena ni mogel vsejati vse zimske setve, jaro žito pa nikdar ne obrodi tako obilno in dobro kakor zimsko. Toraj še enkrat: Pazite, da ne nastane še lakota ali vsaj občutno pomanjkanje!

Opomba uredništva: Z ozirom na naš uvodni članek „Tri želje!" v zadnji številki nam je mariborski komisijonar g. Urban sporočil, da se bo v bodoče pazno skrbelo, da se neposušeno žito ne bo skvarilo. Za koruzo so se v posameznih mlinih napravile like umetne sušilnice. Veseli nas, da je naš članek dosegel uspeh.

Z ozirom na izraženo željo, da naj posredujejo naši poslanci, sporočamo, da je v imenu S. K. Z. dr. Korošec že pretekli teden posredoval na merodajnem mestu v Gradcu zaradi kontrole nad skladišči, setve in drugih gospodarskih zadev.

Cena ovsu.

Iz mariborskega okraja se nam poroča: Neljubo nas je dirnilo, ko smo kmetje za oves, ki smo ga po 30. novembru oddali komisijonarjem vojno-žitno-prometnega zavoda, dobili namesto 26 K, samo 23 K 40 v za 100 kg. Reklo se nam je, zakaj pa niste ovsa pripeljali pred 30. novembrom. Ali je bilo to mogoče, tega pa nihče ne vpraša. Ravno v drugi polovici novembra je bilo vreme tako, da nam pri najboljši volji ni bilo mogoče ovsa spraviti na določeno mesto. Klanci so bili zamrznjeni tako, da z živino ni bilo mogoče iti na daljšo pot. In zadnje dni smo zopet morali iti na polje, da še posejemo ozimno. Komisijonarji se izgovarjajo, da jim je graška podružnica vojno-žitno-prometnega zavoda naročila, da ne smejo posestnikom po 30. novembru na noben način plačati ovsa po 26 K, ampak 10% nižje, t. j. po 23 K 40 v. Mi kmetje smo itak pripravljeni vse žrtvovati za državo in se ne branimo oddati določenega žita, ker vemo, da je to za srečen izid vojske nujno potrebno. A prosimo, da se naj oves posestnikom, ki se ga ne branijo oddati, plača po prvotno določeni ceni. Naj se goji v ljudstvu zadovoljnost, a ne nezadovoljnost.

O miru.

Avstrijska vlada med vojsko ne bo sklicala našega državnega zbora. Pač pa zborujeta tudi v vojskinem času ogrski in nemški državni zbor. V obeh državnih zborih se je pretekli teden veliko govorilo o miru. O ogrskem državnem zboru smo že poročali, da je ministrski predsednik grof Tisza na tozadevno vprašanje grofa Karolja naznanil, **da je popolnoma od sovražnikov odvisno, kdaj se bo sklenil mir.** Toda sovražniki še vedno nočejo ničesar slišati o miru, ampak sanjajo o tem, kako bi potlačili in uničili Avstrijo in Nemčijo.

Dne 9. t. m. pa se je vršila velepomembna razprava o miru v nemškem državnem zboru. Državni kancelar Bethmann-Hollweg je poudarjal, da so zaveznice Avstrija, Bolgarija, Nemčija in Turčija na vseh bojiščih zmagovite, da jim torej ni treba prositi in se truditi za mir, **da pa so pripravljene, ako jim sovražniki predložijo mirovne predloge, o njih razpravljati.** Žal, da v sovražnih državah v merodajnih krogih še ni nobenega razpoloženja za mir.

To je glavna smisel govorov v nemškem in ogrskem državnem zboru. Zmagovalec lahko prosto govori o miru, kajti nihče mu ne more očitati, da govori iz njega malodušnost in bojazen. Mi smo pripravljeni, razpravljati o miru, ako nam sovražniki naznanijo svoje mirovne predloge. Toda vlade in vojna [illegible] **stva naših sovražnikov** nočejo ničesar slišati o miru. Še vedno upajo, da se bodo zgodili čudeži in da [illegible] **bo vojna sreča milejša.** Ljudstvo v sovražnih državah vzdihuje in koprni po miru, ker [illegible] vsako nadaljno krvoprelivanje zaman in da je [illegible] tev za smrt, bolezen in bedo, toda mogočni imajo [illegible] ušesa.

Naši narodi pa z zadovoljstvom vzamejo naznanje modro in človekoljubno pripravljenost naših odločilnih činiteljev, da se razpravlja o miru. Kakor jim je bil vsiljen boj, tako jim je sedaj vsiljeno tudi nadaljevanje. Vsa sovražna javnost na Italijanskem, Angleškem, Francoskem in Ruskem namreč z ohlostjo odklanja našo mirovno pripravljenost ter nas zasmehuje in ogovarja. No, dobro! Ako nočejo, pod. sučemo si zopet rokave in na delo! S Srbijo smo že gotovi. Črnagora je vsak dan manjša. Zdaj še velja spoditi zadnjega Laha in Rusa z naše zemlje. Po dosedanjih dogodkih nam nihče ne bo odrekel zmožnosti, da tega ne znamo. Ako naši sovražniki sedaj nočejo miru, bo le jim v škodo. Vsak dan bo odslej za nje mir dražji.

Zelo poučljivo je, kako odgovarjajo najimenitnejši časniki naših sovražnikov na ogrske in nemške govore o miru.

Angleški odgovor.

Dvorna in vladna angleška „Westminster Gazette" piše: Bethmann-Hollweg misli, da bi bila vojna pod nemškimi pogoji in strahoto že davno končana, če bi ne bilo Angleške. Sedaj smo ponosni na ta poklon in obljubimo kancelarju, **da vojne prej ne bo konec, dokler ne dobimo dalekosežnih jamstev, da nas Nemčija ne spravi zopet v vojno** in ne skuša več obvladovati sosedov z načini, kakor jih je pokazala v tej vojni. Naši mladi ljudje krepko vstopajo v službo, najboljši odgovor je za enkrat, če pokažemo na pisarne za rekrute.

Francoski odgovor.

Pariški „Matin" izvaja: Nemčija se je zavedala boja, ker je z vojskovanjem obtičala, ker je denarno stanje vedno slabše in ker so gospodarske razmere vedno bolj neozdravljive. Edin odgovor na nemško bahanje (z zmagami) je Kitchenerjeva beseda, **da se mora Nemčiji, ki postaja slaba, nanovo napovedati vojsko.**

Italijanski odgovor.

Italijanski listi besnijo nad državnim kancelarjem Bethmannom, ker je v svojem govoru omenil, da so avstrijsko-ogrske postojanke ob Soči nasproti Italiji še vedno trdne in nedotaknjene. V listu „Popolo d' Italia" objavlja odprto pismo na kancelarja, v katerem se naznanja Avstriji in Nemčiji tako dolga vojska, **dokler ne bosta zadrgnjeni in izkrvaveli.** — V Italiji se govori in piše vedno najbolj neumno in bedasto.

Ruski odgovor.

Rusko časopisje **niti noče razpravljati o mirovnih govorih** v nemškem in ogrskem državnem zboru, ampak dokazuje, da se četverosporazum na Balkanu ni dotaknil neodvisnosti Grške, kakor sta trdila grof Tisza in Bethmann-Hollweg. Vidi se, da Rusijo bolj bolijo dogodki na Balkanu, kakor porazi na lastnem ozemlju.

Ameriški odgovor.

Nevjorški „Herald" piše: Nemčija zahteva mir, katerega hoče kot zmagalec skleniti s sovražnikom, kateri naj tako oslabi, da se ne bo mogel nikdar več bojevati. Nemčija pa ne more najti nikogar, s katerim bi se mogla pogajati o miru. V deželah zaveznikov nihče ne misli na mir, ampak so prepričani o zmagi četverosporazuma in **radi tega prevzameje odgovornost za nadaljevanje vojne.** Nemčija je oblegovana trdnjava.